

Ogólne wymagania edukacyjne
i kryteria oceniania z **języka polskiego**
w I LO w Dąbrowie Tarnowskiej (zakres podstawowy i rozszerzony)

Rok szkolny 2021/2022

1. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- prace klasowe,
- testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem,
- kartkówki (15-minutowe z trzech ostatnich lekcji),
- odpowiedzi ustne,
- aktywność na lekcji,
- praca w grupie i praca indywidualna na lekcji,
- zadania dodatkowe, np. prace długoterminowe, projekty,
- prace domowe,
- próbne egzaminy (oparte na znanych już przez uczniów treściach podstawy programowej),
- badanie umiejętności i wiadomości,
- sprawdziany ze znajomości lektur przewidzianych programem,
- sprawdziany obejmujące ustalony zakres materiału (np. wiadomości dotyczące jednej epoki literackiej),
- recytacja,
- udział w konkursie przedmiotowym.

Sprawdziany i testy są oceniane według powyższej skali(może być modyfikowana).

ocena % uzyskanych punktów

celujący – 100%

bardzo dobry 90-99%

dobry 75-89%

dostateczny 55-74%

dopuszczający 40-54%

niedostateczny 39-0%

Przy ocenianiu testów sprawdzających umiejętność czytania ze zrozumieniem oraz zadań klasowych typu maturalnego stosuje się następujący przelicznik:

ocena % uzyskanych punktów

celujący – 100%

bardzo dobry 86 - 99%

dobry 70 -85%

dostateczny 50 - 69%

dopuszczający 30 - 49%

niedostateczny 29 – 0%.

Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w ciągu semestru.

Oceny cząstkowe mają różną wagę - najbardziej znaczące wskazują na poziom opanowania podstawowych umiejętności przedmiotowych, czyli tworzenia dłuższych samodzielnych wypowiedzi mówionych i pisanych dotyczących odczytywanych tekstów kultury.

2. Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów:

- oceny osiągnięć uczniów są na bieżąco odnotowane w dzienniku lekcyjnym,

- nauczyciel gromadzi wszystkie prace kontrolne, które na życzenie są każdorazowo udostępniane do wglądu uczniowi i jego rodzicom.

3. Ocenianie uczniów z opiniami z poradni:

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego uwzględnia zalecenia poradni pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów z dysfunkcjami. Nauczyciel dopasowuje PSO do indywidualnych potrzeb ucznia, np. zwalnia go z pamięciowego opanowywania tekstu, wydłuża czas pisania prac przez ucznia, umożliwia korzystanie ze słownika ortograficznego podczas pisania prac pisemnych, w jego pracach oceniana jest zawartość merytoryczna, nie obniża się oceny ze względu na ilość błędów, umożliwia zapisanie pracy na komputerze lub zastosowanie pisma drukowanego.

4. Indywidualizacja pracy na lekcjach języka polskiego dotyczy zarówno całej klasy, jak i poszczególnych uczniów. Stosuje się zróżnicowanie metod pracy i kryteriów oceniania w odniesieniu do poszczególnych uczniów. Indywidualizację pracy ze zróżnicowaną grupą uczniów bardzo ułatwia zastosowanie oceniania kształtującego, a zwłaszcza takich jego elementów jak: informowanie o celach lekcji i uściślenie kryteriów oceniania, informacja zwrotna, ocena koleżeńska, samoocena.

W przypadku ucznia mającego trudności w nauce nauczyciel wyznacza mu konkretne zadania dotyczące małej partii materiału i nagradza go za ich wykonanie (niekoniecznie oceną szkolną, ważne jest przede wszystkim dostrzeżenie choćby niewielkich postępów). Uczeń uzdolniony natomiast ma możliwość zaprezentowania swoich osiągnięć na forum klasy bądź szkoły. Należy go również zachęcać do udziału w konkursach. Uczniowie pasjonujący się określonym tematem (np. epoką, lekturą, prądem artystycznym) mogą z kolei samodzielnie (choć pod nadzorem nauczyciela) przygotować lekcję oraz materiały dydaktyczne dla klasy (karty pracy, ćwiczenia, zadania do pracy w grupach) i wystąpić na zajęciach w roli eksperta.

5. Omówienie i poprawa prac klasowych odbywa się na jednej godzinie lekcyjnej, w terminie do dwóch tygodni od ich przeprowadzenia.

6. Uczeń może poprawić ocenę w terminie do dwóch tygodni od jej otrzymania.

7. Uczeń, który nie zgłosił się na zapowiedzianą pisemną formę kontroli wiadomości, zalicza materiał nauczania objęty sprawdzianem, w formie wybranej przez nauczyciela. Korzystanie z niedozwolonych źródeł w czasie prac pisemnych wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej. Ocena ta nie podlega poprawie.

8. Warunki uzyskania oceny wyższej niż przewidywana - zgodnie ze statutem szkoły.

9. Wymagania ogólne:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

Uczeń rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; poznaje niezbędne dla lektury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; odczytuje rozmaite sensy dzieła; dokonuje interpretacji porównawczej.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.

Kryteria oceniania osiągnięć ucznia według podziału na poszczególne oceny

Należy pamiętać, że **warunkiem koniecznym** do omawiania tekstów kultury jest ich **znajomość w zakresie wymaganym przez nauczyciela**. **Uczeń zawsze musi znać tekst** (przeczytał go we fragmentach lub w całości – tak jak polecił nauczyciel), w przeciwnym wypadku analiza i interpretacja nie przyniosą oczekiwanych efektów. Ponadto dyskwalifikowane są wszelkie prace przygotowane na zasadzie „kopiuj – wklej” lub będące kompilacją cudzych prac.

Wymagania ogólne	Ocena dopuszczająca uczeń:	Ocena dostateczna uczeń:	Ocena dobra uczeń:	Ocena bardzo dobra uczeń*:
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie teksty o prostej budowie; – dostrzega sensy zawarte w powierzchniowej warstwie tekstu; – z pomocą rozpoznaje funkcje tekstu i z pomocą wskazuje środki językowe służące ich realizacji; – odbiega od stosowania kryteriów poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie teksty o niezbyt skomplikowanej budowie; – stara się dostrzegać sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; – stara się rozpoznać funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; – zwraca uwagę na kryteria poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> – na ogół rozumie teksty o skomplikowanej budowie; – na ogół dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; – na ogół rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; – na ogół ma świadomość kryteriów poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie teksty o skomplikowanej budowie; – dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; – rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; – ma świadomość kryteriów poprawności językowej;
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> – nie zawsze poprawnie stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; – w interpretacji tekstu próbuje wykorzystać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; – próbuje poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; – próbuje odczytać rozmaite sensy dzieła; – próbuje dokonać interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> – stara się stosować w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; – w interpretacji tekstu stara się wykorzystywać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; – stara się poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; – stara się odczytać rozmaite sensy dzieła; – stara się dokonać interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> – na ogół stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; – w interpretacji tekstu na ogół wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; – na ogół poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; – na ogół odczytuje rozmaite sensy dzieła; – na ogół dokonuje interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; – w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; – poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; – odczytuje rozmaite sensy dzieła; – dokonuje interpretacji porównawczej;

III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> – buduje wypowiedzi o nie- zbyt wysokim stopniu złożoności; – nie zawsze stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – próbuje zwiększać własną kompetencję językową. 	<ul style="list-style-type: none"> – stara się budować wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; – stara się stosować w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – zwraca uwagę na własną kompetencję językową. 	<ul style="list-style-type: none"> – na ogół buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; – na ogół stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – na ogół ma świadomość własnej kompetencji językowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; – stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – ma świadomość własnej kompetencji językowej.
---------------------------	---	--	--	--

* są to zapisy umieszczone w podstawie programowej

Na ocenę dopuszczającą – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, umiejętności niewielkie, próbuje wykonywać polecenia na miarę swych możliwości; odnajduje w tekstach elementy wcześniej wskazane przez innych uczniów, a których sam nie umie rozpoznać i wskazać. Jego prace są krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale zgodne z tematem.

Na ocenę dostateczną – uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli właśnie „stara się”.

Na ocenę dobrą – w tym wypadku uczeń podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk.

Na ocenę bardzo dobrą – uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności poprawnie, świadomie, interesująco. Pracuje samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, dokonuje porównań, ocen, uzasadniając swoje zdanie. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, ale nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

Na ocenę celującą uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą w stopniu bezbłędnym lub posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania, swobodnie posługuje się zdobytymi do tej pory wiadomościami, dba o samodzielny i twórczy rozwój swoich uzdolnień, osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach.

Prace pisemne będą oceniane zgodnie z kryteriami maturalnymi: <https://cke.gov.pl>

Kryteria ocen odpowiedzi ustnej z języka polskiego z trzech ostatnich tematów (trwającej ok. 5 min.)

CELUJĄCY

Uczeń:

- w pełni opanował materiał, umie odwołać się do odpowiednich kontekstów (kontekstu) kulturowych
- lub umie samodzielnie zastosować opanowaną wiedzę do poprawnego omówienia nowego tekstu kultury
- poprawnie formułuje wypowiedź, zarówno pod względem kompozycyjnym (kompozycja spójna, logiczna), jak i językowym (poprawna, oficjalna polszczyzna, opanowana terminologia fachowa, pełne zdania powiązane logicznie) □ samodzielnie formułuje wnioski

BARDZO DOBRY

Uczeń:

- w pełni opanował materiał
- lub umie samodzielnie zastosować opanowaną wiedzę do poprawnego omówienia nowego tekstu kultury
- poprawnie formułuje wypowiedź, zarówno pod względem kompozycyjnym (kompozycja spójna, logiczna), jak i językowym (poprawna, oficjalna polszczyzna, opanowana terminologia fachowa, pełne zdania powiązane logicznie)
- samodzielnie formułuje wnioski

DOBRY

Uczeń:

- opanował wiadomości (zna treść lektury, najważniejsze zagadnienia i problemy związane z omawianymi treściami, potrafi dokładnie odtworzyć omawiany na lekcji problem, rozumie zagadnienie)
- dokonuje z pomocą nauczyciela analizy i syntezy materiału literackiego, potrafi sformułować wnioski
- poprawnie formułuje odpowiedź (dopuszczalne niewielkie błędy językowe lub kompozycyjne)

DOSTATECZNY

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości z bieżącego materiału (zna treść lektury, pojęcia kluczowe związane z omawianymi treściami)
- umie (z pomocą nauczyciela) podsumować odpowiedź
- wypowiedź ma usterki kompozycyjne i językowe
- w czasie wypowiedzi istnieje potrzeba ingerencji nauczyciela (pytania pomocnicze, korygowanie błędów)

DOPUSZCZAJĄCY

Uczeń:

- zna treść omawianej lektury, niektóre fakty, pojęcia, problemy
- wypowiedź wymaga stałej kontroli nauczyciela, pytań pomocniczych, „naprowadzania ucznia” na właściwy temat i tok wypowiedzi
- w wypowiedzi występują błędy językowe w znaczącej ilości

NIEDOSTATECZNY

Uczeń:

uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, nie zna treści utworu, co przekreśla sformułowanie (nawet pod kierunkiem nauczyciela) poprawnej odpowiedzi.

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego znajdują się w bibliotece szkolnej.